

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

22.04.2024. – 26.04.2024.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 29.04.2024. године

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 22.04.2024. – 26.04.2024.

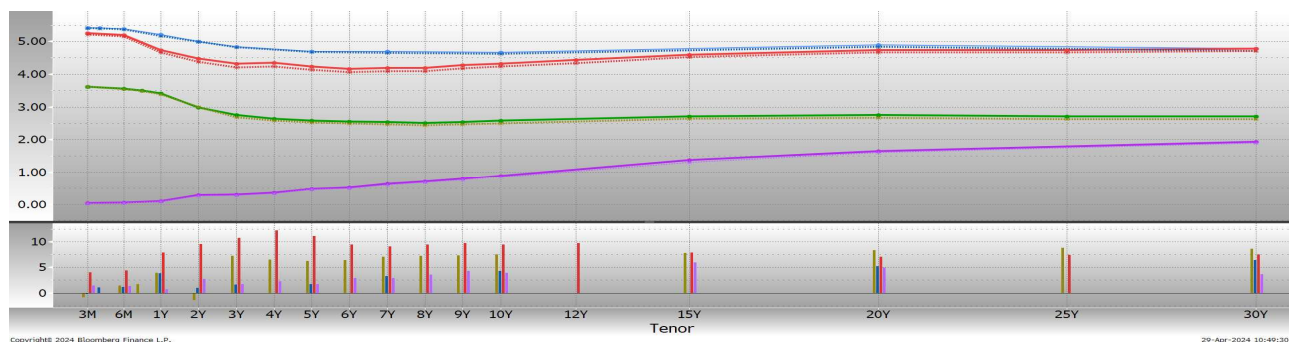
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	19.4.24	-	26.4.24	19.4.24	-	26.4.24	19.4.24	-	26.4.24	19.4.24	-	26.4.24
2 године	3,00	-	2,99	4,99	-	4,99	4,38	-	4,48	0,27	-	0,29
5 година	2,52	-	2,59	4,67	-	4,69	4,13	-	4,24	0,47	-	0,48
10 година	2,50	-	2,58	4,62	-	4,66	4,23	-	4,32	0,85	-	0,89

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vbillove

Доспијеће	Приноси		
	19.4.24	-	26.4.24
3 мјесеца	3,637	-	3,630
6 мјесеци	3,548	-	3,563
1 година	3,392	-	3,437

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 26.04.2024. године (пуне линије) и 19.04.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обавезница еврозоне су углавном забиљежили раст у односу на претходну недјељу. Приноси њемачких двогодишњих обавезница су смањени за 1 базни поена, док су приноси петогодишњих и десетогодишњих обавезница повећани за 6 до 7,5 базних поена. Изузетак су биле италијанске обавезнице, чији су приноси смањени између 1 и 5,5 базних поена. Према мјесечном истраживању ЕСВ, објављеном на крају прошле недјеље, очекивана стопа инфлације за наредних годину дана је у марту благо смањена на 3,0% са претходних 3,1%, док је очекивана стопа инфлације за наредне 3 године остала непромијењена на нивоу од 2,5%. Наставак пада очекиване инфлације иде у прилог очекивањима првог смањења каматних стопа ЕСВ у јуну.

У најновијем економском билтену ЕСВ је наведено да су креатори монетарне политике одлучни да се обезбиједи благовремени повратак инфлације на циљани ниво од 2%. Наведено је да су кључне каматне стопе ЕСВ на нивоима који дају значајан допринос текућем процесу дезинфлације. Истакнуто је да ће будуће одлуке УВ ЕСВ обезбиједити да кључне каматне стопе остану довољно рестриктивне колико год буде потребно. УВ ЕСВ ће наставити да слиједе приступ зависности од економских података и приступ “од састанка до састанка” при одређивању одговарајућег нивоа каматних стопа, без претходног обавезивања на одређену путању кретања. Члан УВ ЕСВ Центено је предложио потенцијално смањење референтне каматне стопе за више од 100 базних поена у 2024. години због трендова инфлације, наглашавајући потребу да се

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

дјелује прије него што се постигне циљ од 2%. Изјаве других чланова УВ су такође указале на спремност за смањење каматних стопа, док је потпредсједник ЕСВ Де Гуиндос наговјестио да ће ЕСВ вјероватно смањити каматне стопе у јуну уз потенцијално даље смањење у септембру и децембру. Међутим, нагласио је опрез, истичући важност праћења сигнала из Феда. Члан IV ЕСВ Шнабел је упозорила да би постизање циљане инфлације од 2% у еврозони било изазовно због поремећаја у продуктивности и високих трошкова услуга, уз очекивано задржавање инфлације у услужном сектору на нивоу од 4%. ЕСВ помно прати раст плата и може да размотри смањење каматних стопа у јуну, уколико раст трошкова рада буде умјерен.

Влада Њемачке је ревидовала прогнозе економског раста за 2024. годину на 0,3% са 0,2%, док је прогнозе инфлације смањила за 0,4%. Министар економије Хабек је навео сигнале благог економског успона и изласка из слабе фазе. Очекује се да ће снажна приватна потрошња, потакнута растом реалних плата и отпорним тржиштем рада, подстакнути раст њемачке економије. Предвиђено је да ће се инфлација смањити на 2,4% у 2024. години и даље на 1,8% до 2025. године, испод циљаног нивоа ЕСВ-а од 2%. С друге стране, Њемачка се суочава са растућим прогнозама незапослености, што би могло да потенцијално доведе незапосленост на ниво од 6%, највећи у посљедњој деценији, уз истовремену стагнацију планова за запошљавање и најнижи ниво слободних радних мјеста у посљедњих 5 година. Због ових изазова Њемачка планира успорити планове за поштравање контроле кинеских инвестиција, страхујући од негативних утицаја на напоре за ревитализацију економије.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ (Г/Г) прелим. 2023. година	-	88,6%	90,8%
2.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г) МАР	0,6%	0,9%	0,4%
3.	РМІ композитни индекс – ЕЗ (прелим.) АПР	50,7	51,4	50,3
4.	РМІ индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.) АПР	46,5	45,6	46,1
5.	РМІ индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.) АПР	51,8	52,9	51,5
6.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г) МАР	-	-8,2%	-8,5%
7.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г) МАР	-	-4,5%	-5,1%
8.	Произвођачке цијене – Ирска (Г/Г) МАР	-	2,0%	3,3%
9.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) АПР	-14,5	-14,7	-14,9
10.	Ифо индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка АПР	88,9	89,9	87,7
11.	ГфК индекс повјерења потрошача – Њемачка МАЈ	-26,0	-24,2	-27,3
12.	Индекс економског повјерења – Италија АПР	-	95,8	97,0
13.	Индекс повјерења потрошача – Италија АПР	96,8	95,2	96,5
14.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г) МАР	2,2%	0,6%	1,8%
15.	Малопродаја – Француска (Г/Г) МАР	-	0,3%	-2,0%
16.	Стопа незапослености – Финска МАР	-	9,0%	7,8%
17.	Стопа незапослености – Шпанија (Q/Q) I квартал	11,92%	12,29%	11,76%
18.	Укупан број незапослених – Француска (Q/Q) I квартал	-	2.819.800	2.823.000

САД

У фокусу тржишних учесника у САД протекле недјеље су били подаци о стопи економског раста у I кварталу и ПЦЕ дефлатору. Приноси америчких државних обавезница су забиљежили раст на средњем и крајњем дијелу. Аналитичари из БלאцРоцка су мишљења да ће ЕСВ вјероватно почети са смањењем каматних стопа раније у односу на Фед. Отпоран економски раст САД и стабилна инфлација ће, према њиховом мишљењу, одгодити почетак смањења Федових каматних стопа након јуна када се очекује да ће ЕСВ почети.

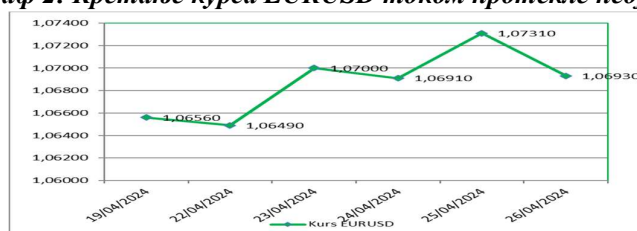
Тржишни учесници су почели да очекују да ће Фед током ове године одустати од смањења каматних стопа. Уочи састанка Феда који је заказан за ову недјељу, трговци су изградили позиције у опцијама повезаним са SOFR (Secured Overnight Financing Rate), циљајући на сценаријум у којем званичници одржавају каматне стопе стабилним и након састанка у децембру. Неке од агресивнијих опклада указују на могућност да ће Фед донијети одлуку о још једном повећању каматних стопа у овој години. Тржишта очекују да ће на

овонедјелном састанку FOMC-а креатори монетарне политике задржати стопе у распону 5,25–5,50%. Министрица финансија САД Јелен је сугерисала да би амерички економски раст могао да надмаши очекивања упркос слабијим подацима о БДП-у за I квартал у односу на очекивања. Јелен је такође потврдила спремност администрације председника Бидена да пронађе рјешења за изазове које представља вишак кинеских индустријских капацитета.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) – годишњи ниво – Ф I квартал	2,5%	1,6%	3,4%
2.	Лична потрошња – други прелим. I квартал	3,0%	2,5%	3,3%
3.	ПЦЕ дефлатор (Г/Г) MAP	2,6%	2,7%	2,5%
4.	Индекс личних прихода MAP	0,5%	0,5%	0,3%
5.	Индекс личних расхода MAP	0,6%	0,8%	0,8%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 20. април	215.000	207.000	212.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 13. април	1.814.000	1.781.000	1.796.000
8.	PMI индекс прерађивачког сектора П АПР	52,0	49,9	51,9
9.	PMI индекс услужног сектора П АПР	52,0	50,9	51,7
10.	ИСМ индекс прерађивачког сектора ФЕБ	49,5	47,8	49,1
11.	Број захтјева за хипотекарне кредите 19. април	-	-2,7%	3,3%
12.	Наруџбе трајних добара П MAP	2,5%	2,6%	0,7%

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0656 на ниво од 1,0693.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле недјеље замјеник гувернера БоЕ Рамсден је изјавио да рестриктивни трошкови задуживања утичу на цијене услуга, те да би инфлација у Великој Британији могла да буде нижа него што се раније очекивало. Изјавио је да сада постоје сигнали да се цијене услуга такође почињу да хладе сугеришући да би ускоро могао да размотри могућност гласања за смањење трошкова задуживања. БоЕ је истакла цијене услуга као кључну забринутост, будући да би оне могле да утичу на бржи раст плата и потаћи раст инфлације како се цијене енергије смањују.

Побољшани економски показатељи у Великој Британији, укључујући побољшане PMI индексе и повјерење потрошача, додатно су потакли поновно оживљавање GBP. Несолвентност предузећа у Енглеској и Велсу доживјела је нагли пад у марту, сигнализујући потенцијално олакшање у борби са којом се суочавају компаније са дуговима, иако су дати нивои остали знатно виши него што су били прије пандемије. Политичка превирања доприносе нестабилности и то у моменту док се премијер Сунак припрема за изазовну недјељу усред покушаја торијевских побуњеника да га скину са власти уочи очекивано лоших резултата локалних избора. Неконтролисани посланици конзервативаца су припремили “политички удар” за потенцијалног наследица, појачавајући притисак на премијера. Сунаково одбијање да одбаци могућност општих избора у јулу потиче шпекулације о пријевременим изборима како би се спријечила борба за дату позицију.

Канцелар Хунт је позвао европске земље, укључујући Француску и Њемачку, да се ускладе са плановима потрошње Велике Британије за одбрану. Хунт је током посјете Кијеву, гдје је Велика Британија представила нови пакет наоружања вриједан 500 милиона GBP за Украјину, укључујући пројектиле дугог домета, позвао

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

европске земље да појачају своје обавезе у области одбране, наглашавајући потребу за колективним дјеловањем у моменту глобалних безбједоносних изазова. Хунтове примједбе су нагласиле важност да европске нације испуне стандард потрошње на одбрану које је поставила Велика Британија.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Ригхтоме цијене кућа (Г/Г)	АПР	-	1,7%	0,8%
2.	РМІ индекс прерађивачког сектора П	АПР	50,4	48,7	50,3
3.	РМІ индекс услужног сектора П	АПР	53,0	54,9	53,1
4.	Композитни РМІ индекс П	АПР	52,6	54,0	52,8
5.	Индекс повјерења потрошача	АПР	-20	-19	-21

Током протекле недјеље GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,86142 на ниво од 0,85599. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD забиљежио раст са нивоа од 1,2370 на ниво од 1,2493.

ЈАПАН

У петак је завршен дводневни састанак MPC БОЈ, на коме је задржана постојећа монетарна политика, након чега је курс USDJPY пробио ниво изнад 156,00, чиме је достигнут нови 34 годишњи максимум. БоЈ је задржала референтну каматну стопу на нивоу између 0% и 0,1%, што је у складу са очекивањима економиста, али је изоставила референце на претходне износе куповине државних обавезница, што сигнализује потенцијалну промјену. Поред тога, БоЈ је повећала пројекције основне инфлације за фискалну 2024. и 2025. годину, те је увела прогнозе за фискалну 2026. годину на 1,9%, мало испод циљаног нивоа од 2%. Министар финансија Сузуки је изјавио да помно прати волатилност на девизном тржишту, посебно након што је JPY накратко ослабио изнад нивоа од 156 по завршетку састанка БоЈ. Гувернер БоЈ Уеда је на конференцији за новинаре изјавио да не види већи утицај слабог JPY на кретање инфлације у овом моменту, али да ће наставити пратити развој догађаја. Уеда је поновио да ће размотрити промјену политике уколико се утицај слабог JPY на цијене “не могне да игнорише”. Према његовом мишљењу, тренд инфлације искључује привремене факторе. Такође, Уеда на конференцији није сигнализовао даља заоштравања, што се заједно са снажним USD поново одразило на раст курса USDJPY. Дате флукуације нису приписане интервенцији власти Јапана, већ пренапетом тржишном расположењу према JPY, које је реаговало дефанзивно на притисак продаје. Шпекулативни инвеститори су интензивирали опкладе против JPY, при чему су некомерцијални трговци заузели најоптимистичнији став према USD у посљедњих 5 година, у износу од 32,6 милијарди USD у шпекулативним дугим позицијама. Средства са финансијским задужењима и менаџери имовине су подигли нето кратке позиције према JPY, достигавши рекордно висок ниво према подацима CFTC-a (Commodity Futures Trading Commission).

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	РМІ индекс прерађивачког сектора П	АПР	-	49,9	48,2
2.	РМІ индекс услужног сектора П	АПР	-	54,6	54,1
3.	Композитни РМІ индекс П	АПР	-	52,6	51,7
4.	Произвођачке цијене услужног сектора (Г/Г)	МАР	2,1%	2,3%	2,2%
5.	Водећи индекс Ф	ФЕБ	-	111,8	109,5
6.	Коинцидирајући индекс Ф	ФЕБ	-	111,6	112,3
7.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	АПР	2,5%	1,8%	2,6%

JPY је током протекле недјеље депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 164,70 на ниво од 169,31. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 154,64 на ниво од 158,33.

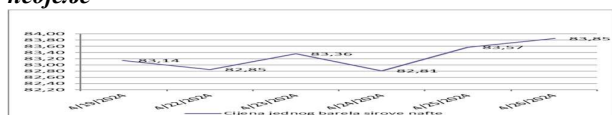
Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 83,14 USD (78,02 EUR). Након благог пада у понедељак, у уторак је цијена нафте забиљежила раст под утицајем објављивања позитивних података у еврозони и забринутости због потенцијалних америчких санкција на извоз иранске нафте након недавних геополитичких тензија. Средином недјеље цијена овог енергента је забиљежила корекцију наниже, упркос вијестима да су залихе сирове нафте у САД претходне недјеље смањене за 6,37 милиона барела, што је премашило очекивања аналитичара и означило највећи пад од јануара. Амерички нафтни фонд остварио је највећи дневни одлив у историји, с обзиром на то да цијена сирове нафте губи дио своје премије везане за геополитичке ризике. Цијена нафте је иницијално на отварању тржишта у четвртак забиљежила смањење због слабијих података о америчком БДП, што је сигнализирало смањену потражњу, али је до краја трговања коригована на више. Најновији подаци ЕИА показали су значајно смањење залиха сирове нафте, мање за око 6,37 милиона барела у поређењу са очекиваним повећањем од 2 милиона барела. Русија је задржала стабилан број неактивних нафтих бушотина до краја марта, са приближно 16,8% од својих 193.000 нафтих бушотина које нису у функцији, што је незнатно мање у односу на податке од краја фебруара. Фокус Русије на продубљивање смањења производње ОПЕКС+ у II кварталу има за циљ стабилизацију глобалног тржишта нафте услед растућих геополитичких тензија и економских забринутости. Крајем недјеље цијена овог енергента је наставила биљежити раст, потакнут јачим USD. ХБК ДОП из Дубаија, којом руководи рођак владајуће породице Абу Дабија, склопила је уговор о зајму вриједан 12 милијарди EUR са Јужним Суданом, у замјену за отплату нафте. Овај значајан споразум о замјени нафте за готовину има за циљ да одговори на инфраструктурне потребе Јужног Судана, док Абу Дабију даје попуст на приступ нафти у наредне двије деценије. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,85 USD (78,42 EUR). Цијена нафте је повећана у односу на претходну недјељу за 0,85%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 2.391,93 USD (2.244,68 EUR).

Током протекле недјеље, с изузетком понедељка, цијена злата није биљежила значајније осцилације. На почетку недјеље цијена овог племенитог метала је забиљежила смањење за више од 2,5%, што је највећи дневни губитак у посљедње двије године, а под утицајем тренутног смиривања тензија на Блиском истоку, конкретно у односима Ирана и Израела. Разлог смањења цијене овог племенитог метала се приписује и смањеној аверзији према ризику међу инвеститорима, са сигнаlima повећане заинтересованости за ризичном имовином, након што су геополитичке тензије смањене. Коментари званичника Феда, који указују на ублажену хитност да се смање каматне стопе, умањиле су привлачност некамотоносне имовине попут злата, при чему инвеститори сада очекују да ће прво смањење референтне каматне стопе Феда бити у септембру. Недавни пад цијена потакао је раст премије за физичко злато у Индији први пут у скоро два мјесеца, а под утицајем смањења домаћих цијена које је привукло купце. С друге стране, премије у Кини за највеће потрошаче су забиљежиле пад. Удружење за злато у Кини је извјестило о порасту потрошње злата од 5,94% у односу на претходну годину у I кварталу 2024. године, потакнуто растућом потражњом за сигурним уточиштем. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.337,96 USD (2.186,44 EUR). Цијена злата је, након пет узастопних недјеља раста, забиљежила смањење и то за 2,26% на недјељном нивоу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

